

aarlig kun gives 300 Kr. i Understøttelse til disse Menneſker. Naar man lægger Mærke til, hvilke uhyre Summer Latinskolerne koste, at f. Ex. i Ribe koster iaar hver Dimittend over 11,000 Kr., og at i Nykøbing paa Fjaltfer koster hver Dimittend 11,097 Kr., vil man se, hvor lidet hin Understøttelse betyder. Jeg kunde forresten have lyst til at bede den ærede Minister om at undersøge, hvad Grunden kan være til, at Dimittenderne koste saa forskjelligt i Skoler, der befinde sig under ialtsald tilsyneladende lige Vilkaar. Jeg kan naturligtvis meget godt se, at i Skoler, der have et tarveligt Besøg, maa Eleverne forholdsvis koste Meget, f. Ex. i Ribe; men jeg kan ikke forstaa, hvorfor f. Ex. Aarhus Skole er saameget dyrere end Odense, der synes at være lige stillet med Aarhus. Jeg veed naturligtvis vel, at Ministeren kan sige, at det gjælder kun om et enkelt Nar; men jeg tror, at det Samme vil vise sig at komme igjen i flere Nar. Det var vistnok ønskeligt, om den ærede Minister vilde undersøge, hvorledes det kan henge sammen, at de forskjellige Skoler bruge Penge i saa forskjellig Grad. Det maas dog have sin Grund i Noget. Ser man nu hen til, at de vogne Studenter, om jeg maa kalde dem saa, koste Staten kun 300 Kr. aarlig, og at de arbeide her i Kjøbenhavn under megen Møje og Besvær — det kan man sige sig selv, at med 300 Kr. kan et af disse vogne og begavede Menneſker ikke let underholde sig, for ikke at tale om, at der ogsaa skal Penge til Undervisning — saa forekommer det mig, at der er Grund til at forhøje Summen dels til dem, der begynde deres Studier og ved en Fagexamen have givet Haab om god Fremgang, og dels til de Andre, forsaavidt det behøves. Det vil ogsaa ses, at Udvalget har taget sine Forbehold i saa Henseende. — Der er til Lemvig Realskole forlangt 500 Kr. mere, end Ministeren har foreslaaet. Udvalget har været ganske enig derom, thi flere Mænd i den paagjældende By bringe et meget stort Offer — de have saaledes indsat en Kapital af 20,000 Kr., hvoraf de ingen Rente faae — og da alle de andre Realskoler have faaet Forhøielse, har man fundet, at der var Grund til, at ogsaa denne Skole fik en lignende. Det er Grunden til Forslaget om de 500 Kr.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Scavenius): Jeg maa takke det ærede Udvalg, fordi det har tiltraadt forskjellige Forslag, som jeg har set mig nødsaget til at stille om Forhøielse paa flere Punkter, saaledes ogsaa Forslaget under Nr. 40 om Forhøielse af Lønninger, et Forslag, som vil gjøre det muligt at fortsætte Ministeriets Administration paa sedvanlig Maade. — Naar Udvalgets Flertal under Nr. 41 har foreslaaet at negte 2,000 Kr. til

lige Kongresser, da tror jeg ikke ganske, at dette Spørgsmaal fuldstændig kan sættes i Liged med et lignende Spørgsmaal, der har været fremme paa Indenrigsministeriets Budget. Jeg er fuldstændig overbevist om, at det ærede Udvalg med mig er enig i den Betragtning, at just fordi vi ere et lille Folk i et lille Land, er det af saa meget større Betydning for os, at vi paa det aandelige Omraade kunne holde os paa Høide med de øvrige europæiske Folk, at vi kunne vise vor Villie og Evne til at deltage i det almindelige europæiske aandelige, videnskabelige Arbeide. Men naar man nu desuagtet har villet negte disse 2,000 Kr., som paa et enkelt Punkt vilde gjøre det muligt for Administrationen at virke i den Retning, er man efter min Overbevisning gaaet ud fra et feilt Syn paa Sagen. Man har ment ikke i og for sig at ville forhindre en saadan Virken, men at Ministeriet maatte for ethvert enkelt Tilfælde kunne foreslaa den Sum, der var nødvendig for at kunne sende en Videnskabsmand herfra Danmark til en saadan videnskabelig Kongres, der afholdes et eller andet Sted i Udlandet. Men det er som oftest ikke muligt. Som oftest afholdes disse Kongresser om Sommeren paa en Tid, da Rigsdagen ikke er samlet, og man faar næsten altid Underretning om deres Afholdelse og Indbydelse til at deltage i dem saasent, at der ikke kan være Tale om at fremkomme med Forslag herom til det høie Thing. Følger deraf er, at hvis Ministeriet ikke har en tilstrækkelig Bemyndigelse til indenfor rimelige Grændser paa forventet Tilleggsbevilling at afholde saadanne Udgifter, hvilket ialtsald Kultusministeriet ikke hidtil har anset sig for berettiget til, kan man aldrig sende Videnskabsmand til saadanne Kongresser. Exemplar herpaa kunne nævnes i Mængde. Det er de færreste Tilfælde, hvor man faar at vide, at en saadan Kongres tænkes afholdt, saa længe forud, at det er muligt at fremkomme med Forslag til det høie Thing i Tide og faae det bevilget. Jeg sagde, at dette Forhold var ikke ganske ens med det paa Indenrigsministeriets Budget, idet det der mere angik rent praktiske Formaal, som søgtes opfyldte ved en saadan Bevilling; men her angaar det videnskabelige Spørgsmaal. Overveieelse og Fremme, som det efter min Overbevisning er meget uheldigt, at vort lille Land ikke kan komme til at deltage i. Jeg maa derfor bede det høie Thing ikke at afgjøre denne Sag blot derefter, at det har afgjort en maasse lignende, men aldeles sikkert ikke ganske lignende paa et andet Budget. — Under Nr. 43 har hele Udvalget foreslaaet, at Aarhus Bisps Lønning skal nedsættes med 2,000 Kr. medens det dog paa den anden Side vil give ham 1,000 Kr. til Repræsentationsudgifter. Skjøndt jeg ingenlunde kan indrømme, at den Lønning, jeg har foreslaaet for denne Mand, er for høi, følger det af sig selv, at jeg maa finde mig i, hvad det høie Thing vil bevilge paa dette